

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
 Enhet 2
 Ann-Louice Jonsson

DOM
 2015-06-12
 Meddelad i
 Falun

Mål nr
 1483-15, 1508-15,
 1509-15

SÖKANDE

L. Öhmans Bygg AB, 556236-1815
 Box 54
 827 22 Ljusdal

MOTPARTER

1. Ljusdals kommun (mål nr 1483-15)
 827 80 Ljusdal

2. AB Ljusdals Servicehus, 556710-8328 (mål nr 1508-15)
 Box 7
 827 21 Ljusdal

3. AB Ljusdalshem, 556536-4204 (mål nr 1509-15)
 Box 7
 827 80 Ljusdal

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår L. Öhmans Bygg AB:s ansökan om överprövning.

KONKURRENSVERKET	
2015-06-12	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 139941

Postadress
 Box 45
 S-791 21 Falun

Besöksadress
 Kullen 4

Telefon
 023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se

Telefax
 023-383 00 80

Expeditionstid
 måndag – fredag
 08:00-12:00
 13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Ljusdals kommun, AB Ljusdals Servicehus och AB Ljusdalshem (De upphandlande myndigheterna) genomför i form av förenklat förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) en upphandling av löpande byggarbeten (ärendenummer 5127). De upphandlande myndigheterna fattade den 24 mars 2015 beslut om tilldelning, varvid Ljusdals Montage AB (LM) rangordnades som nummer ett, Stefan Wallin Bygg AB (SW Bygg) som nummer två och L. Öhmans Bygg AB (Öhmans) som nummer tre.

Öhmans ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse gjorts på så sätt att en ny utvärdering genomförs, varvid anbuderna från LM och SW Bygg inte får ingå. Öhmans anför som grund för sitt förstahandsyrkande i huvudsak att varken LM eller SW Bygg har lämnat någon godtagbar motivering till sina låga anbudspriser. För det fall förvaltningsrätten skulle finna att anbuderna från LM och SW Bygg inte ska förkastas, yrkar Öhmans att upphandlingen ska göras om på den grunden att upphandlingen strider mot transparensprincipen eftersom de upphandlande myndigheternas utvärdering och acceptering av onormalt låga anbud är godtycklig, vilket gjort det omöjligt för anbudsgivarna att förutse vad som krävs för att undvika diskvalificering. De upphandlande myndigheternas förfarande medför att Öhmans lidit eller kan komma att lida skada.

De upphandlande myndigheterna bestrider bifall till ansökan.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förvaltningsrätten har i målen att pröva om det på grundval av vad Öhmans har anfört är visat att De upphandlande myndigheterna har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta har medfört att Öhmans har lidit eller kan komma att

lida skada (16 kap. 6 § jämförd med 15 kap. 2 § samma lag). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 9 § LOU).

Öhmans har i huvudsak anfört följande. Då samma uppdrag upphandlades tidigare anförde de upphandlande myndigheterna att anbudspriser lägre än 310 kr/tim anses som onormalt låga och att samtliga anbud under denna gräns skulle förkastas, oavsett anbudsgivarnas motivering till sitt låga pris. De upphandlande myndigheterna beslutade då att avbryta upphandlingen till följd av bristande konkurrens då endast ett anbud återstod. Sedan upphandlingen avbröts, har lönekostnaden för samtliga anbudsgivare ökat efter två ordinarie lönerevisioner enligt kollektivavtal. Varken LM eller SW Bygg har lämnat någon nöjaktig motivering till sina låga anbudspriser, vilka båda ligger klart lägre än den nivå som i föregående upphandling medförde diskvalificering. LM har som förklaring till sitt låga anbud endast lämnat en schematisk jämförelse mot nuvarande uppdrag i en annan kommun, vilken saknar underlag och redovisning av faktiska kostnader. LM har dessutom högre kostnader för resor till Ljusdals kommun än både SW Bygg och Öhmans. SW Bygg har visserligen redovisat kostnadsunderlag för aktuell prissättning, men dessa stämmer inte med de verkliga löne- och bilkostnaderna. De upphandlande myndigheterna har inte heller påvisat hur underlagen för bedömning av onormalt låga anbud har förändrats sedan den föregående upphandlingen av exakt motsvarande uppdrag.

De upphandlande myndigheterna har mot detta invänt i huvudsak följande. I förfrågningsunderlaget har inte angetts någon lägsta nivå för vad som bedöms vara onormalt lågt timpris. Av anbudsformuläret till nuvarande upphandling framgår, beträffande onormalt låga anbud, bl.a. följande. Ett onormalt lågt anbud medför i praktiken att en entreprenör riskerar få svå-

righeter att genomföra uppdraget enligt ställda krav och villkor. Anbudspriser kommer att bedömas huruvida dess nivåer riskerar vara onormalt låga. Upphandlande myndighet kommer att begära in förklaringar till onormalt låga anbud enligt 15 kap. 17 § LOU om sådan prisnivå bedöms föreligga. Förklaringar till onormalt låga anbud bedöms erfarenhetsmässigt hos upphandlande myndighet med branschorganisationers rekommendationer samt rättspraxis som referenser. Bedöms ett anbud som onormalt lågt efter att alla formella krav på förfarandet uppfyllts kommer anbudet att förkastas. Timpriserna i anbuden från LM och SW Bygg (307 kr/tim respektive 310 kr/tim) bedöms inte vara onormalt låga.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

I 15 kap. 17 § LOU föreskrivs att en upphandlande myndighet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar. Såvitt framkommit i målen har De upphandlande myndigheterna i förfrågningsunderlaget inte angett någon lägsta nivå för vad som kommer att bedömas som onormalt lågt pris. Skrivningarna i förfrågningsunderlagets anbudsformulär synes således fullt ut korrespondera med ovan angivna bestämmelse i LOU.

Förvaltningsrätten konstaterar att det redan av lydelsen i 15 kap. 17 § LOU framgår att en upphandlande myndighet har möjlighet att, under vissa förutsättningar, förkasta ett anbud som den anser vara onormalt lågt. Någon skyldighet att förkasta ett sådant anbud finns emellertid inte, utan bestämmelsen är istället avsedd att skydda anbudsgivaren mot godtycke från den upphandlande myndighetens sida. En leverantör kan således inte med stöd av denna bestämmelse kräva att den upphandlande myndigheten ska förkasta en konkurrents anbud för att dess anbudspris bedöms vara onormalt lågt (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 1641-07 och Kammarrät-

ten i Jönköpings dom i mål nr 1247-09). Mot den bakgrunden och då det av utredningen i målen inte framgår annat än att de ifrågasatta anbuden uppfyller samtliga obligatoriska krav i upphandlingen, gör förvaltningsrätten bedömningen att Öhmans påstående om att anbuden från LM och SW Bygg borde ha förkastats inte kan föranleda ett ingripande enligt LOU. Förvaltningsrätten finner inte heller att vad Öhmans fört fram visar att De upphandlande myndigheternas förfarande vid kvalificering och utvärdering står i strid med transparensprincipen i LOU. Vad Öhmans har uppgett om att samma uppdrag tidigare har konkurrensutsatts och att upphandlande myndighet då har gjort vissa bedömningar av lämnade anbudspriser, kan enligt förvaltningsrätten inte föranleda någon annan bedömning. Öhmans ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Karin Forslund Johansson
rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.